

VUITENA JORNADA DE LA CÀTEDRA POMPEU FABRA

La Càtedra Pompeu Fabra de la UPF organitza, en col·laboració amb l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), la seva vuitena jornada científica, amb l'objectiu de difondre i de promoure la llengua catalana i l'obra de Pompeu Fabra.

El procés d'internacionalització de la universitat catalana reobre constantment el debat de quin és i quin hauria de ser l'ús real del català a les universitats, tant en la docència com en la recerca i en la gestió. La presència simultània de diverses llengües i cultures en un mateix territori i l'impuls del coneixement de llengües per a la comunicació en contextos internacionals s'han d'interpretar com un bé ecològic i una riquesa cultural. Però també pot ser el detonant de conflictes d'interessos i, sobretot, de jerarquitzacions lingüístiques –sovint determinades per factors econòmics i/o polítics– i, a la llarga, de pèrdues i d'abandonament de parcel·les estratègiques d'ús per part de les llengües més febles.

Certes polítiques lingüístiques impulsades per centres d'ensenyament superior afavoreixen la primacia de l'anglès com a llengua franca en totes les situacions. El cert és que el pas de societats monolingües a societats plurilingües requereix una gestió molt atenta per tal que no en surtin perjudicades algunes llengües –especialment les pròpies d'un territori– i beneficiades unes altres. La universitat és un ecosistema molt complex, que té una importància vital per al futur d'una llengua, atès que actua com a lupa i mirall dels usos lingüístics científicotècnics i especialitzats. Per això és totalment pertinent que ens preguntem i revisem quines han de ser les llengües de les Universitats catalanes, i quin és i quin podria ser l'espai de la llengua catalana a les nostres universitats; i, en definitiva, que fem explícit el grau de compromís de la comunitat universitària –estudiants, professors i administració– amb la llengua catalana.

Ara fa un any que el Consell Interuniversitari de Catalunya recalca que la llengua catalana té avui dia un ús majoritari en la docència universitària, tal com es desprèn de les estadístiques més recents, que mostren que en els darrers cinc anys hi ha hagut un increment del 18,6% en el nombre d'assignatures

impartides en català a les set universitats públiques de Catalunya. No obstant això, cal analitzar les dades per nivells docents, perquè és obvi que no és el mateix la docència de grau que la de màster o la de doctorat; d'altra banda, també hi ha altres factors, com certes tradicions d'usos lingüístics en determinades àrees de coneixement, que fan més complexa la situació.

Recollint les preocupacions de diversos sectors, enguany el Departament de Recerca i Universitats de la Generalitat de Catalunya, conjuntament amb les dotze universitats de Catalunya, ha engegat el Pla d'Enfortiment de la Llengua Catalana, amb el qual es pretén fer efectiu l'ús del català com a llengua pròpia de les universitats, garantir els drets lingüístics dels estudiants i dels professors i incrementar la docència en català, per tal que el català sigui la llengua majoritària en els graus finançats amb fons públics. També es vol augmentar l'ús del català en l'àmbit de la recerca per tal d'impulsar la divulgació científica en llengua catalana. En aquest marc, sorgeixen qüestions fonamentals, com ara: quins són realment els reptes de futur de les universitats catalanes en matèria de llengua? Quines són les principals dificultats a curt i a llarg termini? Quin rol hi juguen la conscienciació i la formació dels professors? I la tecnologia, i la traducció?

La Vuitena Jornada de la Càtedra Pompeu Fabra, que duu per títol "Compromís de la universitat amb la llengua catalana: reptes i oportunitats", es proposa de continuar la reflexió iniciada en jornades anteriors de la Càtedra, i contribuir a l'aportació d'idees que permetin aprofundir en un tema de tanta actualitat i que genera tanta preocupació com és el de l'ús natural de la nostra llengua en totes les situacions comunicatives, incloses les situacions especialitzades que neixen a la universitat i es projecten a tota la societat.

COMITÈ ORGANITZADOR

Rosa Estopà
Albert Servitje
Laia Vidal

MÉS INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS

Càtedra Pompeu Fabra

Edifici Mercè
Plaça de la Mercè, 10-12
08002 Barcelona

www.upf.edu/catedrapompeufabra
catedrapompeufabra@upf.edu

L'assistència a la Jornada és gratuïta però cal inscriure-s'hi prèviament.

Tots els assistents rebran un certificat d'assistència.

Amb el patrocini de

Institut
d'Estudis
Catalans

PROGRAMA

Dijous 3 de novembre del 2022
Sala Prat de la Riba
de l'Institut d'Estudis Catalans
(Carme, 47. Barcelona)

18.00 h Inauguració de la Jornada a càrrec d'Oriol Amat, rector de la Universitat Pompeu Fabra; de M. Teresa Cabré, presidenta de l'Institut d'Estudis Catalans, i de Gemma Geis, consellera de Recerca i Universitats de la Generalitat de Catalunya

18.20 h Obertura de la Jornada a càrrec de Rosa Estopà, directora de la Càtedra Pompeu Fabra

18.30 h Conferència inaugural: “**La convivencia del euskera y el inglés en el ámbito universitario vasco: logros y retos**”, a càrrec de David Lasagabaster, professor de la Universitat del País Basc (UPV/EHU)

Divendres 4 de novembre del 2022
Auditori del campus del Poblenou,
Universitat Pompeu Fabra
(Roc Boronat, 138. Barcelona)

9.00-9.45 h Conferència “**Reforçar l'ús del català en la recerca sense perdre competitivitat: és possible?**”, a càrrec de M. Teresa Cabré, catedràtica emèrita de la Universitat Pompeu Fabra i presidenta de l'Institut d'Estudis Catalans

9.45-10.45 h Conferència “**L'anglificazione dell'università in Europa è evitabile? Analisi e proposte per una università plurilingue**”, a càrrec de Michele Gazzola, professor i investigador a la Facultat de Ciències Socials i Polítiques Aplicades de la Universitat de l'Ulster

10.45-11.15 h Ponència “**Entre la internacionalització i la responsabilitat lingüística. La gestió de les llengües a la universitat: un estudi pilot Universitat de Göteborg-Universitat Pompeu Fabra**”, a càrrec de Vicent Climent-Ferrando, professor de la Universitat Pompeu Fabra, i de Lúcia Torrecillas, Virgínia Anguera i Núria Giraldds, estudiants del grau en Llengües Aplicades de la UPF

11.15-11.45 h Pausa

11.45-13.45 h Taula rodona “**Compromís de la docència universitària amb la llengua catalana: on érem, on som i cap a on anem?**”

Ponents:

Imma Ribas, vicedirectora de Qualitat i Política Lingüística de la Universitat Politècnica de Catalunya;

Màrius Martínez, vicedirector de Relacions Internacionals de la Universitat Autònoma de Barcelona;

José Antonio Moreno, comissionat de Política Lingüística i Publicacions de la Universitat Rovira i Virgili, i

Mireia Trenchs, comissionada de Política Lingüística de la Universitat Pompeu Fabra.

Modera:

Ona Domènech, professora de la Universitat Oberta de Catalunya

13.45-14.00 h Conclusions

“**Compromís de la universitat amb la llengua catalana: reptes i oportunitats**”

VUITENA JORNADA DE LA CÀTEDRA POMPEU FABRA
Barcelona, 3 i 4 de novembre del 2022

Càtedra
Pompeu Fabra

